

TEAMGIDS

LEESBEVORDERING VOOR LERAREN

Mei 2024

DE KEMPEL
HOOGESCHOOL VOOR LERAREN

TEAMGIDS LEESBEVORDERING VOOR LERAREN

Uit onderzoek is bekend dat leraren die zelf veel lezen en het kinderboekenaanbod kennen, betere leesbevorderaars zijn voor hun leerlingen. Het leesgedrag van leerkrachten werkt door in hun lessen. Leerkrachten die veel lezen in hun vrije tijd en een positieve houding hebben tegenover het lezen, besteden meer aandacht aan leesbevorderende activiteiten in de klas. Zij laten hun leerlingen vaker vrij lezen, organiseren vaker leeskringen, bespreken vaker boeken in de klas, delen vaker hun eigen leeservaringen met leerlingen en raden hun leerlingen vaker boeken aan. Dit zijn allemaal effectieve interventies om kinderen ook te motiveren om te gaan lezen. Wil je de leesvaardigheid en het leesplezier van de leerlingen op jouw school een impuls geven? Begin dan bij jezelf en jouw team! Deze teamgids kan je daarbij helpen. Door de stappen in de Teamgids te doorlopen, doe je kennis en inzicht op over hoe je jezelf en je team ertoe kunt aanzetten zelf weer of meer te gaan lezen en je kennis van kinderboeken te vergroten.

VOOR JE BEGINT

Als je deze teamgids hebt geopend, zal je de noodzaak inzien van het bevorderen van lezen onder leraren in jouw team en sta je er positief tegenover om hier als team zelfstandig mee aan de slag te gaan.

De voordelen van werken met de Teamgids zijn:

- Je werkt op school samen met je team in je eigen tempo;
- Je hebt geen externe partijen nodig, het stappenplan reikt alles aan;
- De teamgids is praktisch en je gaat meteen aan de slag. Tussen de teambijeenkomsten door onderzoek je iets in je eigen praktijk of probeer je iets uit;
- Het proces is gericht op veel samen delen, ontwikkelen, uitproberen en aanpassen: een manier van werken die bijdraagt aan duurzame onderwijsontwikkeling.

Alles wat je nodig hebt om het proces goed te kunnen doorlopen, is het stappenplan, de agenda's voor de bijeenkomsten met bijbehorende materialen en iemand uit je team die het professionaliseringstraject organiseert en de kar trekt.

Dit doet de facilitator

Voor je als team met deze teamgids gaat werken, kies je een facilitator. Deze persoon – een leescoördinator, taalcoördinator of ander enthousiast teamlid – is aanjager van het proces. De facilitator zorgt ervoor dat het vooronderzoek wordt uitgevoerd, organiseert 2 bijeenkomsten van anderhalf uur, bereidt elke bijeenkomst voor in afstemming met anderen, zorgt voor de uitwerking van de gemaakte afspraken in een leesbevorderingsplan en zorgt voor een evaluatiemoment.

Ben jij de facilitator? Dan ben jij de aanjager van het proces, maar je werkt niet alleen! Samen met je leidinggevenden of andere direct betrokkenen zoals een taal- of leescoördinator, kun je per stap in de teamgids bepalen wie het voortouw neemt en of deze stap voor jullie team passend is of aanpassing behoeft. Voor de cursieve delen in de uitwerking van de stappen geldt dat deze kunnen worden voorgelezen, maar dat ze ook gebruikt kunnen worden om een eigen versie op te baseren.

Wat verwachten we van het team?

Je bent als team samen verantwoordelijk voor het doorlopen van het proces en de opbrengsten ervan. Dan is de kans het grootst dat je daadwerkelijk bereikt dat jullie na afloop van het traject meer zijn gaan lezen en meer kennis van kinderboeken hebben en dat jullie dus betere leesbevorderaars zijn geworden. Het is dan ook aan te bevelen om als facilitator vanaf het begin mensen om je heen te verzamelen die je helpen bij de uitvoering en samen verantwoordelijkheid nemen.

Casus: de lerende school

Vanuit gezamenlijk opgestelde schoolprioriteiten dacht het taalteam na hoe ze de ambities van Basisschool De Regenboog weg konden zetten in hun jaarplan. Ook de schoolleider ondersteunde en faciliteerde het proces door o.a. het geven van tijd en het agenderen van de inhoud. In het jaarrooster werden een aantal studiedagen en werksessies ingepland. Voorafgaand aan het schooljaar was er duidelijk hoe deze momenten (ongeveer) zouden worden ingevuld, zoals: het delen van theorie over leesbevordering en het belang ervan, het zoeken naar rijke teksten volgens een aantal criteria en het creëren van een leesbevorderende omgeving in de klas/school. Niet alleen tijdens deze formele bijeenkomsten stond leesbevordering centraal. Na verloop van tijd wisselden de collega's ook in de koffiekamer uit welk boek ze aan het (voor)lezen waren. Na het eerste jaar evalueerde het taalteam: er werden successen gevierd. Zo waren een aantal collega's zelf meer kinderboeken gaan lezen en sloten ook de minder gemotiveerde collega's zich aan bij de leesclub. Ook keken ze vooruit en realiseerden ze zich dat de ontwikkeling van dit jaar een opmaat was naar volgende jaren en tegelijkertijd een kwestie is van volhouden en tijd geven.

Achtergronden en bronnen

Over leesbevordering valt veel te lezen. Je kunt dit zo uitgebreid doen als je zelf wil. Om jou en je team te voorzien van de meest relevante bronnen, hebben we een Padlet gemaakt waarop de materialen per stap bij elkaar zijn gezet. Een aantal bronnen zijn aanbevolen om te gebruiken. Als dit zo is, staat dat in de beschrijving van de stappen vermeld. Andere bronnen zijn optioneel en bedoeld om een eigen keuze uit te maken. Natuurlijk kun je ook aanvullende bronnen gebruiken die niet op de Padlet staan. Maak hierin een weloverwogen keuze die past bij jouw team.

Je kunt de Padlet openen via [deze link](#) of via de QR-code:

Tip: Maak een favoriet van deze Padlet, zodat je hem makkelijk terug kunt vinden.

DE ZEVEN STAPPEN

In onderstaande tabel vind je een korte beschrijving van de zeven stappen die je met je team kunt zetten in het professionaliseringstraject dat je met deze teamgids doorloopt. Het meest logisch is om voor dit traject een schooljaar de tijd te nemen. Je hebt dan genoeg tijd om alle stappen te doorlopen, houdt het ritme erin en voorkomt dat het onderwerp te weinig aandacht krijgt en wegzakt. Als het nodig is om te vertragen, neem daar dan de tijd voor. Betrek collega's om samen te bepalen wat er nodig is om verder te kunnen met de volgende stap.

Stap	Activiteit	Geschatte duur
1	Vooronderzoek: lezerstypen en leesgeschiedenissen	30 minuten voorbereidingstijd (facilitator) 5 minuten antwoordtijd (team)
2	Teamgesprek: leesgeschiedenissen	30 minuten
3	Teambijeenkomst 1: WHY Het belang van lezende leraren met kennis van jeugdliteratuur	60 minuten
4	Teambijeenkomst 2: HOW & WHAT Verkenning gedragsinterventies en sociale interventies. Bepalen welke interventies passen bij jouw team.	90 minuten
5	Plan maken: hoe ga je de gekozen gedragsinterventies en sociale interventies integreren in je jaarplanning?	120 minuten
6	Uitproberen van de gekozen interventies op basis van het gemaakte jaarplan.	+/- 6 maanden
7	Teambijeenkomst 3: Evaluatie en duurzame implementatie Hoe continueer je wat je hebt opgezet? Wat neem je op in je schoolvisie? Hoe neem je nieuwe collega's mee?	60 minuten

BESCHRIJVING PER STAP

Stap 1: Vooronderzoek – Lezerstypen en leesgeschiedenissen

Korte beschrijving

Je gaat met behulp van een vragenlijst onderzoeken wat voor lezerstypen er in je team zitten en hoe zij lezers of niet-lezers zijn geworden. Op deze manier breng je de beginsituatie in kaart en kun je in stap 4 gemakkelijker bepalen welke interventies bij jullie team passen.

Geschatte duur

30 minuten voorbereidingstijd door de facilitator en 5 minuten antwoordtijd per teamlid.

Benodigde materialen

Voor het vooronderzoek kun je een vragenlijst afnemen. Je kunt hiervoor de volgende digitale voorbeeldvragenlijst gebruiken [Vooronderzoek - Leesbevordering van leraren \(office.com\)](#).

Let op: dupliceer deze eerst voor je hem met je team deelt. Je kunt hem dan in je eigen office-account opslaan (in Forms) en eventueel aanpassen. Als je Forms is ingevuld door de teamleden, kun je de antwoorden inzien en eventueel downloaden in een Excel-bestand.

Wil je de vragenlijst liever op papier uitdelen of de vragen mondeling stellen in een gesprek? Dan vind je hieronder de voorbeeldvragen die je kunt stellen:

- Welke omschrijving past het beste bij jou?
 - Ik hou van lezen en lees ook regelmatig
 - Ik hou van lezen, maar ik kom er weinig of niet aan toe
 - Ik hou niet van lezen, maar ik doe het wel omdat ik vind dat het bij mijn werk hoort
 - Ik hou niet van lezen en ik doe het ook zelden tot nooit
- Lees je kinderboeken?
 - Ja, regelmatig
 - Ja, soms
 - Nee
- Was jij een lezer voor je leerkracht werd?
- Beschrijf welke factoren ertoe hebben bijgedragen dat je wel of geen lezer bent geworden.
- Welke mogelijke toekomstige activiteiten vanuit onze school zouden jouw kennis van kinderboeken en jouw motivatie om kinderboeken te lezen kunnen vergroten, denk je?

Taken van de facilitator

Als facilitator breng je allereerst het team op de hoogte van het professionaliseringstraject rond leesbevordering van leraren dat jullie als team ingaan. Dit kun je doen in de vorm van

een begeleidende tekst bij de vragenlijst of als informatiemoment in een teambijeenkomst. Je zou hiervoor de rode tekst aan het begin van deze teamgids kunnen gebruiken. Vervolgens zorg je ervoor dat de vragenlijst bij alle leerkrachten (en eventueel ondersteuners) terechtkomt. Je stelt een deadline voor het invullen en herinnert teamleden als de deadline bijna verstrekt. Tot slot zorg je ervoor dat het team inzicht krijgt in de uitkomst van de vragenlijst door de antwoorden tijdens het teamgesprek (stap 2) te tonen.

Stap 2: Teamgesprek – Leesgeschiedenissen

Korte beschrijving

Tijdens een teamgesprek bespreken jullie de uitkomst van de vragenlijst en gaan jullie dieper in op de leesgeschiedenissen van de teamleden. Zo kom je erachter wat stimulerende en belemmerende factoren zijn in de wording van teamleden tot lezers of niet-lezers. Door het gesprek hierover aan te gaan, vergroot je het inzicht in die factoren bij het team.

Geschatte duur

30 minuten.

Benodigde materialen

Het invulschema 'Stimulerende en belemmerende factoren'. Je vindt dit schema op de [Padlet](#). Je kunt dit schema in PowerPoint openen op het bord en in een groepsgesprek samen invullen. Als je een groot team hebt, kun je het team in groepen van 5 à 6 personen verdelen en het schema voor elk groepje printen als PDF.

Taken van de facilitator

De facilitator plant een bijeenkomst met het hele team in van 30 minuten. De facilitator kondigt aan dat de resultaten van de vragenlijst gepresenteerd zullen worden en dat jullie een groepsgesprek gaan voeren over jullie leesgeschiedenis en de factoren die invloed hebben gehad op jullie wording als lezers. Je zou de bijeenkomst als volgt kunnen opbouwen:

- Lees de volgende tekst voor of maak je eigen variant:
Zoals we jullie eerder al hebben bericht, is ons eigen leesgedrag van invloed op de leesontwikkeling van onze leerlingen. Om de leesmotivatie en de leesvaardigheid van leerlingen nog beter te kunnen stimuleren, gaan wij als team zelf een leesbevorderingstraject volgen. Om onze beginsituatie als team in kaart te brengen, hebben we jullie gevraagd wat voor lezerstype je bent. Onderzoekers maken onderscheid tussen boekenmijders (lezen vrijwel nooit), boekentwijfelaars (lezen maandelijks tot wekelijks) en boekenliefhebbers (lezen dagelijks). Dit zijn de resultaten van de eerste vraag uit de vragenlijst.
- Toon het antwoord op vraag 1 uit de Forms vragenlijst. Bespreek kort hoe de percentages verdeeld zijn: hoeveel procent van de teamleden is een boekenliefhebber, hoeveel procent is boekentwijfelaar en hoeveel procent boekenmijder?

- Vraag het team – als het klimaat veilig genoeg is – om als lezers ‘uit de kast te komen’. Laat eerst de boekenliefhebbers opstaan, dan de boekentwijfelaars en dan de boekenmijders.
- Open het invulschema ‘Stimulerende en belemmerende factoren’ op het digibord (in powerpoint) of deel het schema geprint uit aan groepjes van ongeveer 6 teamleden.
- Lees de volgende tekst voor of maak een variant hierop:
In de vragenlijst hebben we ook een vraag gesteld over je leesgeschiedenis. De factoren die een rol hebben gespeeld in het worden van een boekenliefhebber of een boekenmijder, gaan we met elkaar delen om erachter te komen wat werkt voor ons als het om leesbevordering gaat en wat juist niet. Ik wil je vragen om terug te denken aan momenten uit jouw leven die bepalend zijn geweest in jouw leesgeschiedenis. Dat kan een voorlezende ouder zijn geweest, een vervelende leraar Nederlands of een fijne bibliotheek waar je vaak kwam... Deel de leeshervindingen die je het meest zijn bijgebleven met je groepje. Schrijf in steekwoorden de stimulerende en belemmerende factoren in de leesgeschiedenissen van jouw groepje op in het schema.
- Bespreek jullie leeshervindingen plenair of in groepjes van ongeveer 6 teamleden. Nodig mensen uit om door te vragen en zaken te verhelderen.
- Verzamel de invulschema’s en blik vooruit: in de volgende teambijeenkomst gaan jullie uitgebreider stilstaan bij het belang van leraren die zelf kinderboeken lezen.

Stap 3: Teambijeenkomst 1 – WHY?

Korte beschrijving

Een teambijeenkomst waarin jullie in gesprek gaan over het belang van lezende leraren die kennis hebben van kinderboeken.

Geschatte duur

60 minuten.

Benodigde materialen

(Een van) de drie bronnen die op de Padlet staan in de kolom van teambijeenkomst 1.

Dit doet de facilitator voorafgaand aan de bijeenkomst

De facilitator plant een bijeenkomst met het hele team in van 60 minuten. De facilitator kondigt aan dat jullie dieper in zullen gaan op de vraag waarom het van belang is dat leraren zelf kinderboeken lezen en zelf kennis hebben van het recente kinderboekenaanbod. Je kunt ervoor kiezen om het team ter voorbereiding achtergrondinformatie te laten bestuderen. Op de [Padlet](#) staan hiervoor verschillende bronnen: twee korte artikelen van Leraar24 en Stichting Lezen en een aflevering van de Grote Vriendelijke Podcast (een zeer vermakelijke lezing, dus een aanrader!). Stuur het linkje mee van de bron(nen) die je wil dat het team vooraf bestudeert of laat hen zelf kiezen en bundel de opgedane inzichten tijdens de bijeenkomst.

Dit doet de facilitator tijdens de bijeenkomst

Verken met elkaar wat het belang is van het zelf lezen van leraren en wat de kwaliteiten van een leesbevorderende leraar zijn.

Je zou de bijeenkomst als volgt kunnen opbouwen:

- Lees de volgende tekst voor (of maak je eigen variant):
Volgens onderzoek heeft een goede leesbevorderende leraar een aantal kwaliteiten. Zo weet deze leraar hoe hij goed leesonderwijs moet geven, leest deze zelf kinderboeken én heeft deze kennis van het recente kinderboekenaanbod. Deze bijeenkomst gaat over de vraag waarom het belangrijk is dat leraren kennis van recente kinderboeken hebben.
- Net als vorige bijeenkomst gaan jullie eerst de beginsituatie bepalen. Dit kun je doen met behulp van een ludieke quiz. Open de 'Poster kinderboekenpersonages' op de Padlet in de kolom van teambijeenkomst 1. Verdeel je team in subgroepen en laat ze op fluistertoon zoveel mogelijk kinderboekenpersonages raden. Het team dat de meeste personages weet te benoemen, wint de quiz. Een cadeautje voor de winnaar is leuk.
- Bespreek de poster na: herkende je team vooral klassieke kinderboekenhelden of ook meer recente? Hoe verklaar je dat?
- Lees de volgende tekst voor of een variant hierop:
Met de vragenlijst hebben we ook bevraagd hoeveel teamleden zelf kinderboeken lezen. Daarvan gaan we nu de resultaten bekijken.

- Bespreek vervolgens welk percentage van de leraren kinderboeken leest. Toon daarvoor het antwoord op vraag 2 uit de Forms vragenlijst van het vooronderzoek.
- Bespreek de bron(nen) die je je team hebt laten lezen of luisteren. Of lees/luister een van de bronnen gezamenlijk tijdens de bijeenkomst. Of geef een presentatie over de bron(nen). Stel daarbij de volgende vraag centraal waar je met je team een antwoord op probeert te formuleren: Waarom heb je als leraar kennis van recente kinderboeken nodig om een goede leesbevorderaar te zijn?
- Formuleer een conclusie. Deze zou bijvoorbeeld kunnen luiden: *Alleen als er bij leraren repertoirekennis aanwezig is, dus kennis van het recente kinderboekenaanbod, kan een leraar de leerlingen geschikte boeken aanraden, een variatie aan kinderboeken promoten en het enthousiasme voor boeken overbrengen.*
- Blik vooruit: vertel dat jullie tijdens de volgende bijeenkomst in zullen gaan op het hoe en het wat: hoe willen jullie als team je kinderboekenkennis vergroten en hoe denken jullie het beste te kunnen bereiken dat jullie als team meer kinderboeken gaan lezen?

Stap 4: Teambijeenkomst 2 – HOW & WHAT?

Korte beschrijving

Verkenning van mogelijke gedragsinterventies en sociale interventies die het lezen kunnen bevorderen. Bepalen welke interventies passen bij jouw team.

Geschatte duur

90 minuten.

Benodigde materialen

- De [Padlet](#), waarop alle ideeën voor interventies te vinden zijn in de kolom voor teambijeenkomst 2.
- Post-its om ideeën op te schrijven.

Dit doet de facilitator voorafgaand aan de bijeenkomst

De facilitator plant een bijeenkomst met het hele team in van 90 minuten. De facilitator kondigt aan dat jullie tijdens de bijeenkomst dieper in zullen gaan op de vraag welke interventies mogelijk effectief kunnen zijn in het vergroten van de kinderboekenkennis en het stimuleren van het zelf kinderboeken lezen van de teamleden.

Dit doet de facilitator tijdens de bijeenkomst

Je zou de bijeenkomst als volgt kunnen opbouwen:

- Maak het team duidelijk wat het doel is van deze bijeenkomst: jullie gaan verkennen welke interventies uit onderzoek effectief gebleken zijn bij het vergroten van de repertoirekennis van leraren en het stimuleren van hun leesgedrag. Daarna gaan jullie met het team bepalen welke interventies het beste bij jullie passen en die jullie dus willen gaan uitproberen.

- Optie 1: laat het team kennismaken met de literatuurstudie van Kieft et.al. 2021 op de [Padlet](#). Verdeel de belangrijke paragrafen over de teamleden en laat de opgedane kennis uitwisselen.

Optie 2: lees de volgende tekst (of een variant hierop) voor of print deze uit:

Uit onderzoek is bekend dat boekenmijders, dus leraren die zelden lezen en er niet van houden, andere interventies nodig hebben om gestimuleerd te worden tot lezen dan boekentwijfelaars. Die laatste groep is misschien wel gemotiveerd om te lezen, maar komt er niet zo vaak aan toe: het is geen onderdeel van hun routine. Deze leraren zijn gebaat bij een gedragsinterventie; een interventie die hen ertoe aanzet vaker een boek te pakken. Een mogelijke gedragsinterventie bij deze groep lezers is een nudge. Nudges zijn kleine, niet-verplichtende ingrepen in de omgeving waarmee mensen kunnen worden aangezet tot wenselijk gedrag, mits zij gemotiveerd zijn tot dat gedrag. Nudges van het type 'reminder', die gemotiveerde lezers eraan herinneren een boek te gaan lezen, kunnen een effectief middel zijn om leraren tot meer lezen aan te zetten. Voor de boekenmijders is waarschijnlijk eerst een motivatie-interventie nodig voordat op gedrag kan worden geïntervenieerd. Uit onderzoek komt naar voren dat vooral sociale motivatie (het delen van leeservaringen en het praten over boeken) een rol kan spelen bij het vergroten van intrinsieke leesmotivatie bij de boekenmijders. De boekenliefhebbers kunnen daarbij helpen, door hierin een gesprekspartner te zijn. Wij gaan nu nudges en motivatie-interventies bedenken voor ons eigen team. We scoren de ideeën en de beste gaan we ook daadwerkelijk uitproberen.

- Bekijk gezamenlijk of in kleine groepen de ideeën voor interventies op de [Padlet](#).
- Deel de post-its uit. Vraag de teamleden om individueel, in stilte op elke post-it een idee te schrijven van een interventie die je vindt passen bij de boekentwijfelaars en boekenmijders in dit team. Verzamel de post-its op één plek en verdeel ze in gedragsinterventies en motivatie-interventies. Cluster de briefjes waarop gelijksoortige ideeën staan.
- Je gaat nu de ideeën scoren. Dat betekent dat elk teamlid de ideeën een cijfer mag geven tussen 1 en 10. De ideeën met de hoogste totaalscore zijn favoriet en kunnen in het leesbevorderingsplan worden uitgewerkt. Het is aan te bevelen om tenminste twee gedragsinterventies te selecteren en twee motivatie-interventies. Zorg dat je een foto of samenvatting maakt van de opbrengst.
- Blik vooruit: vertel dat je nu een plan gaat uitwerken om de interventies te gaan uitproberen en dat het team binnenkort zal gaan merken dat de eerste stappen zullen worden genomen in de uitvoering.

Stap 5: Plan maken

Korte beschrijving

Je werkt de ideeën die in teambijeenkomst 2 door het team zijn bedacht uit in een jaarplan.

Geschatte duur

+/- 2 uur.

Benodigde materialen

De [Padlet](#), waarop je een format voor een jaarplanning vindt, met schema's om de losse activiteiten in uit te werken.

Taken van de facilitator

Verzamel enkele teamleden om je heen om samen de jaarplanning in te vullen en de interventies uit te werken. In het plan nemen jullie op:

- wat jullie gaan uitproberen (je beschrijft de interventies zo precies mogelijk)
- wat het doel is van de interventies (bijvoorbeeld repertoirekennis vergroten, leesplezier aanwakkeren, meer kinderboeken lezen of kennis van kinderboeken verdiepen)
- wanneer jullie dit gaan doen (incidenteel, op vaste momenten, op vergaderingen etc.)
- wie dit gaan doen (wie kun je voor elke interventie als hoofdverantwoordelijke / katrekker aanwijzen? Wie neemt deel? Wil je externen uitnodigen met ervaring met een bepaalde interventie die het goede voorbeeld kunnen geven?)
- waar jullie dit gaan doen (in de klas, op school, in de bibliotheek)
- wat jullie daarvoor nodig hebben (boeken en andere materialen)

Je kunt hiervoor het format op de [Padlet](#) gebruiken of een eigen document maken. Blijf andere teamleden betrekken in deze uitwerking, zodat je samen kunt sparren en elkaar feedback kunt geven. Als je de uitwerking van de ideeën op papier hebt staan, is het belangrijk om de plannen te delen met het team en om te zetten in acties.

Stap 6: Uitproberen

Korte beschrijving

Uitproberen van de gekozen interventies op basis van het gemaakte jaarplan.

Geschatte duur

6 maanden.

Taken van de facilitator

In deze uitprobeerfase ben je, liefst samen met een enkele teamleden, de drijvende kracht achter de interventies en zorg je ervoor dat de gemaakte plannen op de juiste momenten en

de juiste wijze worden uitgevoerd. Je monitort de uitgevoerde interventies en stelt deze bij als de praktijk leert dat een andere aanpak beter werkt voor jullie.

Stap 7: Teambijeenkomst 3 – Evaluatie en duurzame implementatie

Korte beschrijving

Evaluatie van de uitgetoede interventies. Afspraken maken over duurzame implementatie van de aanpak.

Hoe continueer je wat je hebt opgezet? Wat neem je op in je schoolvisie? Kun je een kwaliteitskaart ‘Leesgedrag van leraren’ maken? Hoe neem je nieuwe collega’s mee?

Geschatte duur

60 minuten.

Benodigde materialen

Een overzicht van de getoede interventies dat je ofwel op het digibord projecteert ofwel print voor het team (of bij een groot team voor de subgroepen). Je kunt de teamleden ook vragen om bepaalde interventies te beschrijven en ervaringsverhalen te delen.

Dit doet de facilitator voorafgaand aan de bijeenkomst

De facilitator plant een bijeenkomst met het hele team in van 60 minuten. Je kondigt aan dat jullie de uitgetoede interventies gaan evalueren. Je kunt als facilitator het team vragen om vooraf alvast na te denken over de volgende vragen:

- Ben je door het professionaliseringstraject en de getoede interventies meer kinderboeken gaan lezen?
- Is je kennis van recente kinderboeken door dit professionaliseringstraject vergroot?
- Welke van de getoede leesbevorderende interventies is voor jou het meest van waarde geweest? Waarom?
- Welke leesbevorderende interventies moeten we als school continueren?

Dit doet de facilitator tijdens de bijeenkomst

Je zou de bijeenkomst als volgt kunnen opbouwen:

- Start met een terugblik: beschrijf waar jullie als team stonden aan de start van het schooljaar. Roep in herinnering hoe het toen gesteld was met de repertoirekennis en het leesgedrag van jullie team. Beschrijf vervolgens welke interventies jullie het afgelopen half jaar hebben uitgetoed: wat waren de *nudges*? En welke motivatie-interventies hebben jullie getoed?
- Vervolgens ga je oogsten. Dat doe je door het team de volgende vragen te stellen:
 - **Ben je door dit professionaliseringstraject en de getoede interventies meer kinderboeken gaan lezen?**
Werkvorm: ga staan als je meer kinderboeken bent gaan lezen. Vraag de mensen die zijn gaan staan hoeveel ze eerst lazen en hoeveel ze nu lezen.

Vraag ook of ze merken dat hun veranderende leesgedrag effect heeft op de leerlingen in de klas. Deel ervaringsverhalen. Vraag de mensen die zijn blijven zitten hoe ze verklaren dat ze niet meer zijn gaan lezen.

- **Is je kennis van recente kinderboeken door dit professionaliseringstraject vergroot?**

Werkvorm: ga staan als je kennis van recente kinderboeken het afgelopen half jaar is vergroot. Wissel uit in de groep(en): welke nieuwe schrijvers en titels ken je nu? Van welke nieuw ontdekte schrijver zou je meer willen lezen? Vraag de mensen die zijn blijven zitten hoe ze verklaren dat hun kennis van kinderboeken niet gegroeid is.

- **Welke van de geprobeerde leesbevorderende interventies is voor jou het meest van waarde geweest? Waarom?**

Werkvorm: uitwisseling in groepen.

- **Welke leesbevorderende interventies moeten we als school continueren?**

Werkvorm: zet een overzicht van de interventies op het digibord of op een printje. Laat iedereen hartjes of *likes* geven aan de interventies die ze graag willen continueren. Mogelijk vallen enkele geprobeerde interventies af. Vraag ook of er interventies zijn die aanpassing behoeven.

- **Hoe kunnen we nieuwe leerkrachten die in ons team komen meenemen in onze visie op lezende leraren?**

Werkvorm: houd een korte brainstorm waarbij je de ideeën die uit de groep komen notuleert.

- Eindig met een vooruitblik: je gaat de besluiten over de te continueren interventies vastleggen.
- Verdeel taken: bespreek dat het onderdeel leesbevordering ook volgende jaren om actie en aandacht zal vragen. Vraag welke teamleden dit professionaliseringsthema willen blijven aanjagen en monitoren.

Dit doet de facilitator na afloop van de bijeenkomst

De facilitator legt, liefst samen met enkele anderen, de besluiten die in deze teambijeenkomst zijn genomen vast. Dit kun je doen:

- In het schoolplan
- In een taalbeleidsplan of leesbeleidsplan
- In een kwaliteitskaart
- In de jaarplanning voor volgend schooljaar
- In het inwerkdocument voor nieuwe collega's

En dan is het zaak om ervoor te zorgen dat er ook in de jaren die volgen wordt gehandeld naar de vastgelegde visie en afspraken. Het kan dus geen kwaad daarin – samen met de andere koplopers – een actieve rol in te blijven spelen als aanjager.

TOT SLOT

Hopelijk is het je gelukt om de hele teamgids te doorlopen samen met je team en ben je tevreden met het eindresultaat. Wij als makers horen graag hoe het werken met de teamgids je is bevallen. Heb je feedback voor ons? Stuur dan een mailtje naar dekempelleest@kempel.nl. Heel veel leesplezier gewenst samen met je leerlingen!

© Hogeschool de Kempel 2024

Anne van Buul

Daisy Mertens

Linda Vaessen-Moonen

Helga van de Ven

Anne-Riet Vermeulen

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN